

Sygn. akt II UK 173/17

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z wniosku W.C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
o odpowiedzialność za zaległości z tytułu nieopłaconych składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 lutego 2018 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt III AUa [...]16,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny [...]. wyrokiem z 13 września 2016 r. oddalił apelację skarżącego W.C. od wyroku Sądu Okręgowego we W. z 18 grudnia 2015 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji pozwanego z 28 grudnia 2012 r. o odpowiedzialności skarżącego jako członka zarządu Spółki z o.o. P. za składki niezapłacone przez spółkę. Sąd decyzję pozwanego uznał za prawidłową (art. 116 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W szczególności stwierdził, że pozwany wykazał przesłanki odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania składkowe, natomiast skarżący nie udowodnił żadnej przesłanki egzoneracyjnej z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej. Skarżący odpowiada za zaległości składkowe wraz z odsetkami, gdyż ogłoszenie upadłości spółki nie miało wpływu na naliczenie odsetek za zwłokę w odniesieniu do osoby trzeciej (art. 107 Ordynacji podatkowej).

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na:

1. „istotne zagadnienia prawne, związane z potrzebą wykładni przepisów prawa materialnego i procesowego (...);

a) pierwsza kwestia sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy wadliwe prowadzenie księgowości i rozliczeń finansowych spółki przez główną księgową spółki z o.o., może stanowić przesłankę egzoneracyjną, zwalniającą członka zarządu z odpowiedzialności na podstawie art. 116 § 1 Op. Jak wynika z akt sprawy, oraz przesłuchania skarżącego, św. K. oraz św. Z., okazała się osobą nierzetelną, podająca nieprawdzie informacje (...);

b) druga istotna kwestia to zagadnienie odpowiedzialności byłego członka zarządu spółki z o.o. za odsetki od składek na ubezpieczenie społeczne. „Chodzi o udzielenie jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy w sytuacji ogłoszenia upadłości spółki z o.o., będącej dłużnikiem ZUS z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, członek zarządu, który nie wykazał okoliczności zwalniających go z odpowiedzialności za zobowiązania spółki, powinien ponosić odpowiedzialność dalej idącą niż sama spółka”?

2. oraz, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Doszło bowiem do przedawnienia zobowiązania, biorąc po uwagę datę wydania decyzji oraz brak okoliczności przerywających bieg przedawnienia. Ponadto naruszono art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania przyczyn, dla których Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom powoda, zeznaniom świadków (...).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Chodzi o mankamenty metodyczne i merytoryczne.

Istotne zagadnienie prawne nie może być redukowane do zwykłej wykładni i stosowania prawa w konkretnej sytuacji, takiej jak w sprawie skarżącego. Przedmiotem istotnego zagadnienia prawnego jest problem uniwersalny, o niemałej randze jurydycznej. Wymaga się odpowiedniej analizy prawa, orzecznictwa a nawet doktryny, po której to wpierw sam skarżący może stwierdzić, że istotne zagadnienie

prawne rzeczywiście występuje i dlatego powinien rozpoznać je Sąd Najwyższy. Istotne zagadnienie prawne, które ma na uwadze art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., zbliżone jest do pytania prawnego z art. 390 k.p.c. Nie wystarcza zatem sformułowanie samego pytania, bez wykazania problemu prawnego. Zwykła wykładnia prawa nie składa się na podstawę przysądu. Znaczenie ma dopiero poważna wątpliwość w wykładni przepisów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). Ustawodawca wyraźnie rozróżnia istotne zagadnienie prawne od kwalifikowanej potrzeby wykładni przepisów (art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.).

Przesłanki egzoneracyjne określone są w art. 116 Ordynacji podatkowej. Przepis nie wymienia sytuacji takiej jak opisana w pytaniu (pracy księgowej) jako przesłanki egzoneracyjnej. Jeżeli mimo to miałyby być inaczej, to należałoby to wykazać, zwłaszcza, że Sąd Apelacyjny zajął określone stanowisko i odwołał się do orzeczenia Sądu Najwyższego w sprawie II UK 85/05. Istotne zagadnienie prawne nie może polegać tylko na żądaniu odpowiedzi na sformułowane pytanie, bez samodzielnego rozważenia i opracowania pytania (zagadnienia). Potwierdza się więc wstępna teza, że ocena konkretnej sytuacji – czyli zależności odpowiedzialności członka zarządu spółki za składki od wadliwego prowadzenia księgowości i rozliczeń finansowych przez księgową spółki – należy do podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), a nie do szczególnej podstawy przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Taka sama ocena jest aktualna w odniesieniu do drugiej kwestii, która również nie składa się na istotne zagadnienie prawne. Otóż brak jest w niej przepisu, który otwierałby w ogóle rozważania prawne, a tym bardziej istotne zagadnienie prawne. Nie jest rolą Sądu zastępowanie strony w tym obowiązku. Ogólnie można jedynie zauważyć, że sprawa odsetek w podobnej sytuacji ma już swoje orzecznictwo (por. wyroki Sądu Najwyższego z 11 sierpnia 2016 r., II UK 315/15, z 5 czerwca 2014 r., I UK 437/13, z 30 marca 2017 r., II UK 267/16, z 17 maja 2016 r., II UK 248/15, wyrok NSA z 20 października 2015 r., I FSK 977/14). Została też uregulowana w art. 107 § 3 Ordynacji podatkowej. Przepis ten stwierdza, że ogłoszenie upadłości podatnika lub jego następcy prawnego nie ma wpływu na naliczanie odsetek za zwłokę w odniesieniu do osoby trzeciej. Wnioskodawca nie odwołuje się do drugiej podstawy przysądu, czyli z art. 398⁹ §

1 pkt 2 k.p.c. i nie wskazuje żadnego judykatu, a tym bardziej sprzeczności w orzecznictwie sądów.

Skarżący nie wykazuje, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Na etapie przedsądu nie ocenia się podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.). Stanowią odrębny element skargi i podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu jej do rozpoznania, dlatego nie zastępują podstawy przedsądu ani jej uzasadnienia. Odnosi się to również do podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Oznacza to, że skarżący we wniosku powinien samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Skarżący tego nie czyni. Gdyby odstąpić od tego reżimu, to w podstawie kasacyjnej skarżący zarzuca naruszenie art. 118 § 2 a nie art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej. Przedmiotem sprawy jest pierwsza decyzja, czyli sytuacja z art. 118 § 1 a nie kwestia przedawnienia zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej (art. 118 § 2).

Druga część poprzestaje na zarzucie naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest wystarczająco klarowne. Przedstawia stan faktyczny i ocenę prawną rozstrzygnięcia. Natomiast zarzut braku wskazania przez Sąd przyczyn, dla których odmówił wiarygodności zeznaniom powoda oraz świadków miałby znacznie, gdyby korelował z zasadnym zarzutem naruszenia prawa materialnego. Nie każde naruszenie prawa procesowego (tutaj tylko art. 328 § 2 k.p.c.) ma znaczenie w kontroli kasacyjnej. Chodzi o naruszenie, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Taką miarą ocenia się procesową podstawę kasacyjną (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.), zatem tym bardziej podstawę przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Znaczenie ma wszak aż oczywista zasadność naruszenia. O wyniku sprawy decyduje prawo materialne, gdy to ono wyznacza jakie postępowanie miało znaczenie i było konieczne dla co najmniej dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności. Skarżący nie zarzuca naruszenia art. 217 § 3, 227 i 382 k.p.c. Zarzut naruszenia art. 328 § 2 jest niewystarczający do stwierdzenia oczywistej zasadności skargi.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

